

POHJOLA HEX 25 14/2015 LAINAKOHTAISET EHDOT

Nämä Lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä Pohjola Pankki Oyj:n 28.5.2015 päivätyn ja julkaistun sekä 6.7.2015 ja 5.8.2015 täydennetyt joukkovelkakirjaohjelman ohjelmaesitteen ("Ohjelmaesite") ja siinä olevien Yleisten lainaehtojen kanssa tämän Lainan ehdot. Ohjelman Yleisiä lainaehtoja sovelletaan, mikäli Lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty. Lainakohtaiset ehdot on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja niitä tulee lukea yhdessä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisten täydennysten kanssa.

Ohjelmaesite ja sen täydennykset julkaistaan OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat. Ohjelmaesite sekä Ohjelman alla liikkeeseen laskettavien yksittäisten Lainojen Lainakohtaiset ehdot ja niihin liittyvät muut asiakirjat ovat maksutta saatavissa merkintäpaikoissa kunkin konttorin aukioloaikana sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Saadakseen täydelliset tiedot Liikkeeseenlaskijasta ja tarjouksesta sijoittajan on tutustuttava sekä Ohjelmaesitteeseen ja sen mahdollisiin täydennyksiin että näihin Lainakohtaisiin ehtoihin. Tätä Lainaa koskeva tiivistelmä on liitetty näihin Lainakohtaisiin ehtoihin.

Lainakohtaisissa ehdoissa on merkitty termillä "alustava" ne kohdat, jotka vahvistetaan viimeistään liikkeeseenlaskupäivänä.

Pohjola Pankki Oyj laskee liikkeeseen rajatulle joukolle sijoittajia merkittäväksi tarkoitetun private placement -tyyppisen joukkovelkakirjalainan.

OSA I – YLEISET EHDOT

1. Lainan nimi:	Pohjola HEX 25 14/2015
2. Liikkeeseenlaskija:	Pohjola Pankki Oyj
3. Lainan pääjärjestäjä:	Pohjola Pankki Oyj
4. Maksuasiamies:	Pohjola Pankki Oyj
5. Laskenta-asiamies:	Pohjola Pankki Oyj
6. Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Osakeindeksi OMX Helsinki 25 Index, jota ylläpitää ja julkaisee NASDAQ OMX Group Inc. ISIN: FI4000170675
7. Valuutta:	Euro
8. Lainan nimellisarvo:	2.000.000 euroa
9. Velkakirjojen muoto:	Arvo-osuusmuotoinen

10. Velkakirjojen määrä:	2.000
11. Velkakirjojen nimellisarvo ja minimimerkintä:	Nimellisarvo 1.000 euroa Minimimerkintä 10.000 euroa
12. Merkintäaika:	11.9.2015 – 15.9.2015
13. Liikkeeseenlaskupäivä:	17.9.2015
14. Laina-aika:	17.9.2015 – 7.10.2022
15. Takaisinmaksupäivä:	7.10.2022. Mikäli Takaisinmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Takaisinmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
16. Takaisinmaksettava määrä:	Nimellisarvo
Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Kohdassa 6. ilmoitettu Osakeindeksi
Nimellisarvo:	2.000.000 euroa
Palautuskerroin:	Ei sovelleta
Paino:	Ei sovelleta
Irtautumispiste:	Ei sovelleta
Kiinnityspiste:	Ei sovelleta
Palautusosuus:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	Ei sovelleta
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	Ei sovelleta
Loppuarvo:	Ei sovelleta

Loppuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Päätymispäivä:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Alkuarvo:	Ei sovelleta
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Lähtöpäivä:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Barrier:	Ei sovelleta
Tuottoraja:	Ei sovelleta
Kerroin:	Ei sovelleta
Vähimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Toteutuskorko:	Ei sovelleta
Enimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
17. Takaisinmaksutapa:	Yhdessä erässä Takaisinmaksupäivänä
18. Lainaan soveltuvat Tuottokomponentit:	Hyvitys
Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Kohdassa 6. ilmoitettu Osakeindeksi

19. Koron määräytymisperuste: Ei sovelleta

20. Hyvityksen määräytymisperuste:

Osakeindeksisidonnainen Laina:

Laskennallinen Pääoma:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Laskennallinen Pääoma1:</u>
	Nimellisarvo
Nimellisarvo:	2.000.000 euroa
Pääomakerroin:	Ei sovelleta
Tuottokerroin:	1,20
Vähimmäistuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Vähimmäistuotto1:</u>
	Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo
	<u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Vähimmäistuotto1:</u>
	0 %
Vähimmäistuoton Määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Lukituskerroin:	Ei sovelleta
Lukitustaso _(j) :	Ei sovelleta
Kohde-etuuden Arvonmuutos:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottokaava5:</u>
	$\text{Min}(\text{Enimmäistuotto}; \text{Tuotto} - \text{Tuottoraja}) [\times \text{Kerroin}]$
	<i>Selitys:</i> Kohde-etuuden Arvonmuutos on Kohde-etuuden Tuotto vähennettynä Tuottorajalla, kuitenkin enintään Enimmäistuotto [kerrottuna ennalta määrättyllä Kertoimella]
	<u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuottokaava5:</u>
	$\text{Min}(15 \% ; \text{Tuotto} - \text{Tuottoraja})$
	<i>Selitys:</i> Kohde-etuuden Arvonmuutos on Kohde-etuuden Tuotto vähennettynä Tuottorajalla, kuitenkin enintään 15 %

Paino:	Ei sovelleta
Enimmäistuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Enimmäistuotto1:</u> Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Enimmäistuotto1:</u> 15 %
Kerroin Enimmäistuoton laskentaa varten:	Ei sovelleta
Tuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuotto1:</u> $\left(\frac{\text{Loppuarvo}}{\text{Alkuarvo}} - 1 \right)$
Loppuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvo2:</u> Loppuarvon määräytymispäivien virallisten päätösarvojen aritmeettinen keskiarvo
Loppuarvon määräytymispäivä(t):	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvon Määräytymispäivä:</u> Keskiarvostuspäivä(t)
Arvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Havaintopäivät(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Päätymispäivä Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t) Loppuarvon määräytymispäivää varten:	17.3.2022, 17.4.2022, 17.5.2022, 17.6.2022, 17.7.2022, 17.8.2022 ja 17.9.2022
Alkuarvo:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Alkuarvo1:</u>

Liikkeeseenlaskijan määrittämä arvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvo1:

Alkuarvo on Liikkeeseenlaskijan määrittämä arvo, joka perustuu Liikkeeseenlaskijan tekemän Suojausinstrumentin tekopäivänä määrittämään Kohde-etuuden arvoon.

Alkuarvon määräytymispäivä(t): Ei sovelleta

Arvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten: Ei sovelleta

Havaintopäivät(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten: Ei sovelleta

Lähtöpäivä Alkuarvon määräytymispäivää varten: Ei sovelleta

Tarkastelupäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten: Ei sovelleta

Keskiarvostuspäivä(t) Alkuarvon määräytymispäivää varten: Ei sovelleta

Tuottoraja:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa muodossa valittu Tuottoraja1:

Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Tuottoraja1:

0 %

Kerroin Tuottorajan laskentaa varten: Ei sovelleta

Valuuttakurssikerroin:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 5 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Valuuttakurssikerroin1:

1

FX Loppuarvo: Ei sovelleta

FX Loppuarvon määräytymispäivä(t)
FX Loppuarvon laskentaa varten: Ei sovelleta

FX Alkuarvo: Ei sovelleta

FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Ei sovelleta

Alkuarvon laskentaa varten:

21. Hyvityksen maksupäivä(t): 7.10.2022. Mikäli Hyvityksen maksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Hyvityksen maksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
22. Pankkipäivä: Helsinki ja TARGET
23. Pankkipäiväoletta : Seuraava
24. Lainan etuoikeusasema: Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan 4.5 mukainen Joukkovelkakirjalaina
25. Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.11
26. Arvo-osuuden omistajan oikeus vaatia ennen aikaista takaisinmaksua: Ei
27. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen perusteella ("Suojausinstrumenttiin kohdistunut lainmuutos") Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.12 soveltuu
28. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvien kulujen kasvun perusteella ("Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuva kulujen kasvu") Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.13 soveltuu
29. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella ("Suojausinstrumentissa tapahtunut häiriö"): Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.14 soveltuu
30. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan takaisinostoon: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.18
31. Ehto Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamiselle: Pohjolalla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku, mikäli merkintöjen määrä jää alle 2.000.000 euron. Pohjola pidättää itselleen oikeuden peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku kokonaan tai osittain viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä, mikäli Pohjolan mielestä kansallisissa tai kansainvälisissä taloudellisissa tai poliittisissa olosuhteissa taikka muissa Lainan liikkeeseenlaskuun oleellisesti vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, joka voisi haitata tai vaikeuttaa Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamista.
- Pohjola pidättää itsellään oikeuden peruuttaa Lainan liikkeeseenlaskun, mikäli Lainan suojausta ei pystytä toteuttamaan

lainaehtojen mukaisella tavalla.

32. Lainehtojen lopullinen vahvistaminen:

Sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.20

33. Tiedot Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja volatilitteetista:

Tiedot Hyvityksen perusteena olevan Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja volatilitteetista saa pyydettäessä merkintäpaikasta.

OSA II – ERITYISET EHDOT

Osakeindeksisidonnaiset Lainat

1. Markkinahäiriö:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 2 soveltuu
2. Keskiarvostuspäivän siirtyminen:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 3 soveltuu
3. Osakeindeksiä laskevan ja julkaisevan yhteisön vaihtuminen, Osakeindeksin korvaaminen:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 4 soveltuu
4. Osakeindeksin muutokset:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 5 soveltuu
5. Osakeindeksin lakkauttaminen:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 6 soveltuu
6. Häiriö Osakeindeksin julkaisemisessa:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 7 soveltuu
7. Korjaus Osakeindeksin arvoon:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 8 soveltuu
8. Erityinen ennenaikainen takaisinmaksu:	
a) Kohde-etuuden korvaamisen tai laskennan korjauksen kohtuuttomuus	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohta 9 a) soveltuu
b) Lainan rakenteesta johtuva ennenaikainen takaisinmaksu	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 7 (<i>Erityiset ehdot – Osakeindeksisidonnaiset Lainat</i>) kohtaa 9 b) ei sovelleta
9. Arvopaperipörssi:	Nasdaq OMX
10. Kohde-etuutta koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot:	Kohde-etuutta koskevia lisätietoja saa internet-osoitteesta www.nasdaqomxnordic.com Pohjola Pankki Oyj:llä on lisenssisopimuksen mukaan oikeus käyttää Osakeindeksiä tämän joukkolainaemission yhteydessä. Lisenssisopimuksen mukaan Pohjola Pankki Oyj on velvollinen sisällyttämään seuraavan tekstin näihin Lainaehtoihin ja kaikkeen markkinointimateriaaliin: The Product(s) is not sponsored, endorsed, sold or promoted by The NASDAQ OMX Group, Inc. or its affiliates (NASDAQ OMX, with its affiliates, are referred to as the “Corporations”). The Corporations have not passed on the legality or suitability of, or the accuracy or adequacy of descriptions and disclosures relating to, the Product(s). The Corporations make no representation or warranty, express or implied to the owners of the Product(s) or any member of the public regarding the advisability of investing in securities generally or in the Product(s) particularly, or the ability of the OMXH25 Index to track general stock market performance. The Corporations' only relationship to Pohjola Bank Plc

(“Licensee”) is in the licensing of the NASDAQ®, OMX®, NASDAQ OMX®, OMXH25™, and OMXS30 Index™ registered trademarks and certain trade names of the Corporations and the use of the OMXH25 Index which is determined, composed and calculated by NASDAQ OMX without regard to Licensee or the Product(s). NASDAQ OMX has no obligation to take the needs of the Licensee or the owners of the Product(s) into consideration in determining, composing or calculating the OMXH25 Index. The Corporations are not responsible for and have not participated in the determination of the timing of, prices at, or quantities of the Product(s) to be issued or in the determination or calculation of the equation by which the Product(s) is to be converted into cash. The Corporations have no liability in connection with the administration, marketing or trading of the Product(s).

THE CORPORATIONS DO NOT GUARANTEE THE ACCURACY AND/OR UNINTERRUPTED CALCULATION OF THE OMXH25 INDEX OR ANY DATA INCLUDED THEREIN. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTY, EXPRESS OR IMPLIED, AS TO RESULTS TO BE OBTAINED BY LICENSEE, OWNERS OF THE PRODUCT(S), OR ANY OTHER PERSON OR ENTITY FROM THE USE OF THE OMXH25 INDEX OR ANY DATA INCLUDED THEREIN. THE CORPORATIONS MAKE NO EXPRESS OR IMPLIED WARRANTIES, AND EXPRESSLY DISCLAIM ALL WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE OR USE WITH RESPECT TO THE OMXH25 INDEX OR ANY DATA INCLUDED THEREIN. WITHOUT LIMITING ANY OF THE FOREGOING, IN NO EVENT SHALL THE CORPORATIONS HAVE ANY LIABILITY FOR ANY LOST PROFITS OR SPECIAL, INCIDENTAL, PUNITIVE, INDIRECT, OR CONSEQUENTIAL DAMAGES, EVEN IF NOTIFIED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

OSA III – MUUT EHDOT

Tiedot liikkeeseenlaskusta

1. Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla Laina lasketaan liikkeeseen:

Pohjolan hallituksen 16.12.2014 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 8.9.2015.

2. Liikkeeseenlaskuun osallistuvien intressit ja eturistiriidat:

Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, On mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen

- harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.
- Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti.
3. Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina
4. Merkintäpaikat: Merkintäpaikkana toimii Pohjola Pankki Oyj:n Pohjola Markets.
5. Merkintäoikeudet: Merkintäoikeutta ei ole rajattu
6. Merkintä-/säilytyspalkkio: Ei merkintäpalkkiota.
- Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio.
7. Arvo-osuuksien kirjaaminen: Arvo-osuudet kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille viimeistään viidentenä (5.) Liikkeeseenlaskupäivän jälkeisenä Pankkipäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja –tileistä annettujen lakien ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen ja näiden sääntöjen perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti.
8. Emissiokurssi: 100.
9. Merkinnän maksu: Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla.
10. Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio: Lainalle laskettava lopullinen efektiivinen vuotuinen tuotto riippuu mahdollisesta Hyvityksestä, joten sitä ei ole mahdollista laskea etukäteen.
- Jos Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa Hyvitystä muodostu, on merkintäkurssin ollessa 100 % Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto 0 %.
- Lainan kassavirtojen painotettu keskimääräinen takaisinmaksuaika eli Macaulayn duraatio on 7 vuotta 20 päivää.
11. Merkintäsitoumukset: Ei
12. Kiintiöt tarjouksen toteuttamisessa kahden tai useamman valtion alueella: Ei sovellu
13. Arvio Liikkeeseenlaskijalle kertyvän pääoman määrästä: Liikkeeseenlaskijalle kertyy arviolta 100 % merkitystä nimellisarvosta liikkeeseenlaskuun liittyvien palkkioiden ja kulujen jälkeen.
14. Strukturointikustannus ja pääoman suunniteltu käyttötapa: Lainan strukturointikustannus perustuu Lainan sisältämien korko- ja johdannaissijoitusten arvoille arvostuspäivänä 7.9.2015. Vuotuinen strukturointikustannus on noin 0,23 % p.a. Lainan nimellisarvosta. Strukturointikustannus määritellään lainakohtaisesti. Sen suuruus riippuu mm. markkinaolosuhteista, kuten korkotason ja markkina-volatiliteetin muutoksista, ja se perustuu sille oletukselle, että Lainassa ei ole tapahtunut ennenaikaista takaisinmaksua.. Strukturoin-

tikustannus sisältää kaikki Liikkeeseenlaskijalle lainasta aiheutuvat kulut, kuten liikkeeseenlasku-, lisenssi-, materiaali-, markkinointi-, selvitys- ja säilytyskustannukset. Liikkeeseenlaskija ei peri Lainasta erillistä merkintäpalkkiota.

Laina on osa Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.

15. Arvo-osuusjärjestelmä ja rekisterinpitäjä:	Euroclear Finland Oy:n OM-järjestelmä
16. Lainan ISIN-koodi:	FI4000170675
17. Pörssilistaus ja arvio sen alkamisesta:	Ei listata
18. Jälkimarkkinat:	Pohjola Marketsissa otetaan vastaan Lainaa koskevia osto- ja myyntitarjouksia.
18. Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei
19. Tarjousaika arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei sovelleta
20. Suostumukselle asetetut ehdot:	Ei sovelleta
21. Rahoituksenvälittäjä(t):	Ei sovelleta
22. Ilmoitukset:	Lainaa koskevat ilmoitukset ja kutsut saatetaan Arvo-osuuden omistajien tietoon internet-osoitteessa www.op.fi/joukkolainat .

Helsingissä, 17. päivänä syyskuuta 2015

POHJOLA PANKKI OYJ

LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN LIITE – LIIKKEESEENLASKUN TIIVISTELMÄ

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
A.1.	Varoitus	<p>Tämä tiivistelmä on Ohjelmaesitteen johdanto.</p> <p>Sijoittajan tulee perustaa sijoituspäätöksensä Ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena.</p> <p>Jos Ohjelmaesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne pannaan vireille Suomen ulkopuolella, kantaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Ohjelmaesitteen käännöskustannuksista.¹ Pohjola Pankki Oyj:llä ei ole aikomusta laskea lainoja liikkeeseen Suomen ulkopuolella tämän Ohjelmaesitteen alla.</p> <p>Ohjelmaesitteestä vastuulliset henkilöt voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen tiivistelmästä vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epä johdonmukainen Ohjelmaesitteen muihin osiin nähden, tai jos siinä ei anneta yhdessä Ohjelmaesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista tämän Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettaviin arvopapereihin.</p>
A.2.	Suostumus	Ei sovellu

Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
B.1.	Toiminimi	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijan toiminimi on Pohjola Pankki Oyj (jäljempänä "Pankki", "Pohjola", "Laskenta-asiamies" tai "Liikkeeseenlaskija")</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.</p>
B.2.	Kotipaikka ja muita tietoja	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Pohjola Pankki Oyj on julkinen osakeyhtiö ja finanssipalveluyritys, jonka kotipaikka on Helsinki ja johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Pankki merkittiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 14.7.1903 ja sen yritys- ja yhteisötunnus on 0199920-7. Pohjola harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnas-</p>

¹ Tiivistelmän käännösvollisuus koskee tilannetta, jossa Pankki tarjoaa Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettavia Lainoja jossakin muussa EU:n jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Tällaisessa tilanteessa Pankilla ei ole velvollisuutta kääntää kuin tämä esitteen tiivistelmä kyseisen jäsenvaltion kielelle. Mahdollisissa oikeudenkäynneissä kyseisessä jäsenvaltiossa voi tuomioistuimella velvoittaa kantajan kääntämään Ohjelmaesitteen kokonaisuudessaan maan viralliselle kielelle. Käännösvollisuus ei koske Suomessa nostettavaa kannetta.

		<p>ta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoituspalveluja sekä säilytys- ja varallisuudenhoitopalvelua. Osoite on Teollisuuskatu 1b, 00500 Helsinki, Suomi. Pankkiin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmä muodostuu yhteenliittymästä ja muusta OP Ryhmästä. Yhteenliittymä on Yhteenliittymälaiissa säännelty kokonaisuus. OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin 23.5.1997. OP Osuuskunnan yritys- ja yhteisötunnus on 0242522-1. Yhtiön rekisteröity osoite on OP Osuuskunta, Teollisuuskatu 1 b, 00510 Helsinki ja puhelinnumero 010 252 010. OP Ryhmään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p>
B.4.b	Tiedossa olevat suuntaukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotaso ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotaso ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p>
B.5.	Konserni	<p>Pohjola Pankki Oyj julkaisi 2.7.2015 pörssitiedotteen, jonka mukaan Pohjola Pankki Oyj on allekirjoittanut jakautumissuunnitelman, joka on rekisteröity kaupparekisteriin. Lopulliset jakautumispäätökset tehdään elokuussa 2015. Suunniteltu jakautuminen on osa uuden asiakkaiden omistaman OP Ryhmän rakentamista.</p> <p>Pohjola Pankki Oyj:n jakautumissuunnitelman taustalla on liiketoiminnallisen tehokkuuden lisääminen, konsernirakenteen selkiyttäminen ja hallinnon yksinkertaistaminen. Osittaisjakautumisessa Pohjola Pankki Oyj:lle jäävät sen harjoittamat keskuspankki- ja yritys pankkiliiketoiminta, pankkiiriliike sekä vahinkovakuutustoiminta. Pohjola Pankki Oyj:n kaikki muu liiketoiminta siirretään osittaisjakautumisessa perustettavalle uudelle yhtiölle. Uudelle yhtiölle siirtyvä liiketoiminta käsittää muun muassa varainhoitoon, korttiliiketoimintaan ja kiinteistövarainhoitoon liittyvät toiminnot.</p> <p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Pohjola Pankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu noin 180 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. Pohjola) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva Pohjola Pankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p> <p>OP Ryhmä:</p>

OP Ryhmä muodostuu noin 180 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva Pohjola Pankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.

OP Ryhmän rakenne 31.3.2015:

B.9. Tulosennuste

Liikkeeseenlaskija:

Vuoden 2015 näkymät: Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta Pohjola-konsernin jatkuvien toimintojen tuloksen ennen veroja odotetaan vuonna 2015 olevan samaa tasoa kuin vuonna 2014.

OP Ryhmä:

Vuoden 2015 näkymät: Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta OP Ryhmän tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuonna 2014.

B.10. Tilintarkastuskertomuksien huomau-

Liikkeeseenlaskija:

	tukset	Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia. OP Ryhmä: Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.																																																																																																																																				
B.12.	Historialliset tiedot, kehitysnäkymät, merkittävät muutokset	<p>Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:</p> <p>Pohjola-konsernin tuloslaskelma</p> <table> <thead> <tr> <th><u>Milj. e</u></th> <th><u>1-3/2015</u></th> <th><u>1-3/2014</u></th> <th><u>1-12/2014</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Jatkuvat toiminnot</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Korkokate</td> <td>58</td> <td>64</td> <td>257</td> </tr> <tr> <td>Saamisten arvonalentumiset</td> <td>14</td> <td>4</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Korkokate arvonalentumisten jälkeen</td> <td>43</td> <td>59</td> <td>231</td> </tr> <tr> <td>Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot</td> <td>170</td> <td>151</td> <td>597</td> </tr> <tr> <td>Palkkiotuotot ja -kulut, netto</td> <td>11</td> <td>23</td> <td>114</td> </tr> <tr> <td>Kaupankäynnin nettotuotot</td> <td>25</td> <td>24</td> <td>77</td> </tr> <tr> <td>Sijoitustoiminnan nettotuotot</td> <td>16</td> <td>16</td> <td>64</td> </tr> <tr> <td>Liiketoiminnan muut tuotot</td> <td>7</td> <td>7</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Nettotuotot yhteensä</td> <td>273</td> <td>281</td> <td>1 116</td> </tr> <tr> <td>Henkilöstökulut</td> <td>46</td> <td>43</td> <td>163</td> </tr> <tr> <td>Ict-kulut</td> <td>22</td> <td>23</td> <td>94</td> </tr> <tr> <td>Poistot</td> <td>11</td> <td>13</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>Muut kulut</td> <td>40</td> <td>48</td> <td>258</td> </tr> <tr> <td>Kulut yhteensä</td> <td>119</td> <td>127</td> <td>567</td> </tr> <tr> <td>Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Tulos ennen veroja</td> <td>153</td> <td>153</td> <td>548</td> </tr> <tr> <td>Tuloverot</td> <td>29</td> <td>32</td> <td>107</td> </tr> <tr> <td>Tulos jatkuvista toiminnoista</td> <td>124</td> <td>121</td> <td>441</td> </tr> <tr> <td>Lopetetut toiminnot</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tulos lopetetuista toiminnoista</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>Tilikauden tulos</td> <td>130</td> <td>126</td> <td>470</td> </tr> <tr> <td>Jakautuminen:</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Emoyhtiön omistajille</td> <td>128</td> <td>125</td> <td>461</td> </tr> <tr> <td>Määräysvallattomille omistajille</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Tilikauden tulos</td> <td>130</td> <td>126</td> <td>470</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Pohjola-konsernin tase</td> </tr> <tr> <td><u>Milj. e</u></td> <td><u>31.3.2015</u></td> <td><u>31.12.2014</u></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Käteiset varat</td> <td>4 251</td> <td>3 774</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Saamiset luottolaitoksilta</td> <td>10 342</td> <td>10 257</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td> Kaupankäynnin rahoitusvarat</td> <td>315</td> <td>360</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<u>Milj. e</u>	<u>1-3/2015</u>	<u>1-3/2014</u>	<u>1-12/2014</u>	Jatkuvat toiminnot				Korkokate	58	64	257	Saamisten arvonalentumiset	14	4	25	Korkokate arvonalentumisten jälkeen	43	59	231	Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	170	151	597	Palkkiotuotot ja -kulut, netto	11	23	114	Kaupankäynnin nettotuotot	25	24	77	Sijoitustoiminnan nettotuotot	16	16	64	Liiketoiminnan muut tuotot	7	7	32	Nettotuotot yhteensä	273	281	1 116	Henkilöstökulut	46	43	163	Ict-kulut	22	23	94	Poistot	11	13	52	Muut kulut	40	48	258	Kulut yhteensä	119	127	567	Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	Tulos ennen veroja	153	153	548	Tuloverot	29	32	107	Tulos jatkuvista toiminnoista	124	121	441	Lopetetut toiminnot				Tulos lopetetuista toiminnoista	5	5	29	Tilikauden tulos	130	126	470	Jakautuminen:				Emoyhtiön omistajille	128	125	461	Määräysvallattomille omistajille	2	1	9	Tilikauden tulos	130	126	470	Pohjola-konsernin tase				<u>Milj. e</u>	<u>31.3.2015</u>	<u>31.12.2014</u>		Käteiset varat	4 251	3 774		Saamiset luottolaitoksilta	10 342	10 257		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				Kaupankäynnin rahoitusvarat	315	360	
<u>Milj. e</u>	<u>1-3/2015</u>	<u>1-3/2014</u>	<u>1-12/2014</u>																																																																																																																																			
Jatkuvat toiminnot																																																																																																																																						
Korkokate	58	64	257																																																																																																																																			
Saamisten arvonalentumiset	14	4	25																																																																																																																																			
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	43	59	231																																																																																																																																			
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	170	151	597																																																																																																																																			
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	11	23	114																																																																																																																																			
Kaupankäynnin nettotuotot	25	24	77																																																																																																																																			
Sijoitustoiminnan nettotuotot	16	16	64																																																																																																																																			
Liiketoiminnan muut tuotot	7	7	32																																																																																																																																			
Nettotuotot yhteensä	273	281	1 116																																																																																																																																			
Henkilöstökulut	46	43	163																																																																																																																																			
Ict-kulut	22	23	94																																																																																																																																			
Poistot	11	13	52																																																																																																																																			
Muut kulut	40	48	258																																																																																																																																			
Kulut yhteensä	119	127	567																																																																																																																																			
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0																																																																																																																																			
Tulos ennen veroja	153	153	548																																																																																																																																			
Tuloverot	29	32	107																																																																																																																																			
Tulos jatkuvista toiminnoista	124	121	441																																																																																																																																			
Lopetetut toiminnot																																																																																																																																						
Tulos lopetetuista toiminnoista	5	5	29																																																																																																																																			
Tilikauden tulos	130	126	470																																																																																																																																			
Jakautuminen:																																																																																																																																						
Emoyhtiön omistajille	128	125	461																																																																																																																																			
Määräysvallattomille omistajille	2	1	9																																																																																																																																			
Tilikauden tulos	130	126	470																																																																																																																																			
Pohjola-konsernin tase																																																																																																																																						
<u>Milj. e</u>	<u>31.3.2015</u>	<u>31.12.2014</u>																																																																																																																																				
Käteiset varat	4 251	3 774																																																																																																																																				
Saamiset luottolaitoksilta	10 342	10 257																																																																																																																																				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat																																																																																																																																						
Kaupankäynnin rahoitusvarat	315	360																																																																																																																																				

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat	0	0
Johdannaissopimukset	7 753	5 946
Saamiset asiakkailta	15 730	15 513
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 188	3 854
Sijoitusomaisuus	9 198	8 112
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	2	2
Aineettomat hyödykkeet	783	786
Aineelliset hyödykkeet	68	72
Muut varat	2 326	1 789
Verosaamiset	23	34
Yhteensä	54 979	50 498
Omistajille jaettavaksi luokitellut omaisuuserät	203	205
Varat yhteensä	55 183	50 703
Velat luottolaitoksille	5 873	5 241
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäynnin rahoitusvelat	1	4
Johdannaissopimukset	7 110	5 889
Velat asiakkaille	11 706	11 442
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 360	2 972
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 621	17 587
Varaukset ja muut velat	3 335	2 479
Verovelat	405	391
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 110	1 084
Yhteensä	51 521	47 090
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat	203	205
Velat yhteensä	51 724	47 295
Oma pääoma		
Emoyhtiön omistajien osuus		
Osakepääoma	428	428
Käyvän arvon rahasto	311	231
Muut rahastot	1 093	1 093
Kertyneet voittovarot	1 538	1 564
Määräysvallattomien omistajien osuus	88	92
Oma pääoma yhteensä	3 458	3 408
Velat ja oma pääoma yhteensä	55 183	50 703
Pohjola konsernin omat varat ja vakavaraisuus		
Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
Milj. e	31.3.2015	31.12.2014
Oma pääoma	3 458	3 408

	Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomas- ta (oma pääoma ja konsernieliminoinnit)	-268	-183
	Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-16	-17
	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 174	3 209
	Aineettomat hyödykkeet	-194	-195
	Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-1	-1
	Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-39	-141
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		-50
	Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-114	-122
	Ydinpääoma (CET1)	2 826	2 700
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	192	219
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	192	219
	Enssijainen pääoma (T1)	3 018	2 919
	Debentuurilainat	663	663
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		50
	Toissijainen pääoma (T2)	663	713
	Omat varat yhteensä	3 681	3 633
	Riskipainotetut erät		
	Luotto- ja vastapuoliriski		
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	26
	Luottolaitosvastuut	1 333	1 305
	Yritysvastuut	11 006	11 831
	Vähittäisvastuut	1 039	1 010
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	4 130	4 132
	Muut **)	601	931
	Markkinariski	1 480	1 467
	Operatiivinen riski	1 297	1 137
	Yhteensä	20 904	21 839
	Suhdeluvut, %		
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	13,5	12,4
	Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,4	13,4
	Vakavaraisuussuhde	17,6	16,6
	Basel I lattia, milj. e		
	Omat varat	3 681	3 633
	Basel I lattian pääomavaatimus	1 470	1 441
	Puskuri Basel I lattiaan	2 211	2 192
	*) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,9 mrd euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	**) Muiden vastuiden riskipainosta 38 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
	Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin 70 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.		

Realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomaan. Vertailuvuonna negatiiviset realisoitumattomat arvostukset luettiin ydinpääomaan ja positiiviset toissijaiseen pääomaan Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vaka- varaisuus

Milj. e	31.3.2015	31.12.2014
Pohjola-konsernin oma pääoma	3 458	3 408
Pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	905	932
Muut omiin varoihin sisällytettävät toimialakohtai- set erät	-88	-91
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-861	-863
Tasoisuusmäärä	-175	-172
Suunniteltu voitonjako	-39	-141
Omista varoista vähennettävät IFRS:n mukaiset erät*	-15	-19
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-98	-106
Ryhmittymän omat varat yhteensä	3 088	2 948
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	1 783	1 433
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	256	247
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	2 039	1 680
Ryhmittymän vakavaraisuus	1 049	1 269
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat va- rat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	151	176

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %

*** Toimintapääoman minimi

OP Ryhmän vakavaraisuussuhdeluku oli 167 % (189 %).

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi OP Osuuskunnan tekemän ostotarjouksen mukaisesti rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Varallisuudenhoidon osalta siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana. Tämän johdosta siirrettävien liiketoimintojen varat ja velat esitetään IFRS 5 mukaisesti taseessa omistajille jaettavina pitkäaikaisina omaisuuserinä ja niiden tulokset tuloslaskelmassa lopetettuina toimintoina Pohjola-konsernin tilinpäätöksessä silloin kun IFRS 5 kriteerit täyttyvät. Vuoden 2014 tilinpäätöksessä kriteerit täyttyivät vain varallisuudenhoitosegmentin osalta.

OP Ryhmä julkisti helmikuussa 2014 Pohjolan osakkeen ostotarjouksen yhteydessä aikeen, jonka mukaan Pohjola Pankki Oyj ja Helsingin OP Pankki Oyj olisi yhdistetty. Tästä suunnitelmasta on luovuttu. Uuden suunnitelman mukaan osakeyhtiöpohjainen Helsingin OP Pankki Oyj muutetaan osuuspankiksi vuoden 2016 aikana. Pohjola Pankki Oyj:n nimi vaihtuu alkuvuodesta 2016. Pankin uudeksi nimeksi tulee OP Yrityspankki Oyj.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia, pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.3.2015

jälkeen.

OP-Ryhmän keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:

OP Ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	1-3/2015	1-3/2014	Muutos, %	1-12/2014
Korkotuotot	644	651	-1	2 685
Korkokulut	388	399	-3	1 642
Korkokate ennen arvonalentumisia	255	251	2	1 043
Saamisten arvonalentumiset	21	10		88
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	234	241	-3	955
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	169	150	12	589
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	104	80	30	197
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	199	192	4	707
Kaupankäynnin nettotuotot	24	27	-12	88
Sijoitustoiminnan nettotuotot	19	16	16	74
Liiketoiminnan muut tuotot	12	10	19	52
Nettotuotot yhteensä	760	715	6	2 662
Henkilöstökulut	214	195	10	741
Muut hallintokulut	102	112	-10	414
Liiketoiminnan muut kulut	82	102	-19	401
Kulut yhteensä	399	410	-3	1 555
Palautukset asiakasomistajille ja kertyneet asiakasbonukset	46	49	-7	195
pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten	4	0		3
Kauden tulos ennen veroja	320	257	24	915
Tuloverot	63	61	3	308
Kauden tulos	257	196	31	607
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	256	195	31	599
Määräysvallattomien omistajien	1	1		8
Yhteensä	257	196	31	607

OP Ryhmän tase				
Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos, %	31.12.2014
Käteiset varat	4 355	820		3 888
Saamiset luottolaitoksilta	480	4 807	-90	686
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	403	508	-21	427
Johdannaissopimukset	7 731	3 703		5 920
Saamiset asiakkailta	71 357	68 392	4	70 683
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 129	3 771	10	3 797
Henkivakuutustoiminnan varat	12 502	10 114	24	11 238
Sijoitusomaisuus	10 516	8 480	24	9 500
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	68	54	26	56
Aineettomat hyödykkeet	1 331	1 332	0	1 332
Aineelliset hyödykkeet	795	740	7	781
Muut varat	2 523	1 755	44	1 951
Verosaamiset	198	108	83	168
Varat yhteensä	116 389	104 584	11	110 427
Velat luottolaitoksille	2 106	1 250	69	1 776
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1	3	-68	4
Johdannaissopimukset	6 685	3 390	97	5 489
Velat asiakkaille	51 429	49 581	4	51 163
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 360	3 104	8	2 972
Henkivakuutustoiminnan velat	12 338	10 117	22	11 230
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26 054	24 595	6	24 956
Varaukset ja muut velat	4 474	3 168	41	3 447
Verovelat	1 016	850	20	964
Lisäosuudet	169	588	-71	192
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 046	862	21	1 020
Velat yhteensä	108 678	97 506	11	103 214
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osake- ja osuuspääoma	1 993	309		1 709
Osakepääoma	0	138		0
Jäsenosuudet	147	144	2	148
Tuotto-osuudet	1 846	27		1 561
Käyvän arvon rahasto	546	323	69	425
Muut rahastot	2 216	2 600	-15	1 996
Kertyneet voittovarot	2 889	3 747	-23	3 014
Määräysvallattomien osuus	66	99	-33	69
Oma pääoma yhteensä	7 711	7 078	9	7 213
Velat ja oma pääoma yhteensä	116 389	104 584	11	110 427

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus				
Milj. e	31.3.2015	31.3.2014	Muutos-%	31.12.2014
OP Ryhmän omat pääomat	7 711	7 078	9	7 213
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 029	1 335	-23	1 072
Muut omiin varoihin sisältyvät erät	-70	-81	-13	-72
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 287	-1 300	-1	-1 286
Tasointumäärä	-182	-202	-10	-179
Suunniteltu voitonjako	-35	-12		-22
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-18	-83	-78	-79
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-263	-352	-25	-313
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 884	6 383	8	6 334
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	3 615	2 737	32	2 864
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	495	455	9	485
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	4 110	3 191	29	3 350
Ryhmittymän vakavaraisuus	2 774	3 191	-13	2 984
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	168	200		189
* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojausosuus				
** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %				
*** Toimintapääoman minimi				
<p>OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.</p> <p>OP Ryhmä sai 27.11.2013 Finanssivalvonnalta luvan käsitellä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä. Lupa oli EKP valvontaan siirtymisestä johtuen voimassa määräajan 1.1.–31.12.2014. Vakuutusyhtiösijoituksiin sovellettava menetelmä johtaa noin 280 prosentin riskipainoon. Luvan jatko on EKP:n käsittelyssä. Luvan käsittelyn ollessa kesken OP Ryhmä soveltaa vakuutusyhtiösijoituksiin aikaisemman Finanssivalvonnan luvan mukaista menettelytapaa. Mahdollinen vakuutusyhtiösijoitusten menettelytavan muutos ei vaarantaisi OP Ryhmän vakavaraisuusasemaa eikä vaikuta ryhmän CET1-tavoitteeseen.</p> <p>Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia, OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.3.2015 jälkeen.</p> <p>Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeiset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti</p>				

osavuositarkastuskaudella 1.1.–30.6.2015 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon tai vuonna 2014.

Pohjola-konsernin tuloslaskelma

Milj. e	4–6/ 2015	4–6/ 2014	1–6/ 2015	1–6/ 2014
Jatkuvat toiminnot				
Korkokate	51	67	109	131
Saamisten arvonalentumiset	3	4	18	8
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	47	64	91	123
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	175	159	344	310
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	9	16	20	38
Kaupankäynnin nettotuotot	37	28	62	52
Sijoitustoiminnan nettotuotot	33	21	49	37
Liiketoiminnan muut tuotot	7	7	14	14
Nettotuotot yhteensä	308	294	581	575
Henkilöstökulut	36	43	82	86
Ict-kulut	22	22	44	46
Poistot	12	12	24	26
Muut kulut	42	46	82	94
Kulut yhteensä	113	124	233	251
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0
Tulos ennen veroja	195	170	348	324
Tuloverot	36	30	65	62
Tulos jatkuvista toiminnoista	159	140	283	262
Lopetetut toiminnot				
Tulos lopetetuista toiminnoista	6	6	11	10
Tilikauden tulos	164	146	294	272
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	163	143	291	268
Määräysvallattomille omistajille	1	2	3	4
Tilikauden tulos	164	146	294	272

Pohjola-konsernin tase

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Käteiset varat	4 096	3 774
Saamiset luottolaitoksilta	10 786	10 257
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Kaupankäynnin rahoitusvarat	903	360
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat	0	0
Johdannaissopimukset	5 681	5 946
Saamiset asiakkailta	16 475	15 513
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 183	3 854
Sijoitusomaisuus	9 760	8 112

Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	2	2
Aineettomat hyödykkeet	781	786
Aineelliset hyödykkeet	65	72
Muut varat	1 317	1 789
Verosaamiset	16	34
Yhteensä	54 065	50 498
Omistajille jaettavaksi luokitellut omaisuuserät	192	205
Varat yhteensä	54 257	50 703
Velat luottolaitoksille	5 646	5 241
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäynnin rahoitusvelat	1	4
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvelat		
Johdannaisopimukset	5 478	5 889
Velat asiakkaille	12 513	11 442
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 305	2 972
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 055	17 587
Varaukset ja muut velat	2 969	2 479
Verovelat	364	391
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 175	1 084
Yhteensä	50 505	47 090
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat	192	205
Velat yhteensä	50 697	47 295
Oma pääoma		
Emoyhtiön omistajien osuus		
Osakepääoma	428	428
Käyvän arvon rahasto	188	231
Muut rahastot	1 093	1 093
Kertyneet voittovarot	1 744	1 564
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät oma pääoman erät		
Määräysvallattomien omistajien osuus	107	92
Oma pääoma yhteensä	3 559	3 408
Velat ja oma pääoma yhteensä	54 257	50 703
Pohjola-konsernin omat varat ja vakavaraisuus		
Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Oma pääoma	3 559	3 408
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (oma pääoma ja konsernieliminoinnit)	-267	-183
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-12	-17

	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 280	3 209
	Aineettomat hyödykkeet	-194	-195
	Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-6	-1
	Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-88	-141
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		-50
	Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-119	-122
	Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) alijäämä		
	Ydinpääoma (CET1)	2 873	2 700
	Muihin ensisijaisiin omiin varoihin luettavat instrumentit		
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	192	219
	Toissijaisen pääoman alijäämä		
	Siirto ydinpääomaan		
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	192	219
	Enssijainen pääoma (T1)	3 064	2 919
	Debentuurilainat	664	663
	Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		50
	Siirto ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1)		
	Toissijainen pääoma (T2)	664	713
	Omat varat yhteensä	3 728	3 633
	Riskipainotetut erät		
	Luotto- ja vastapuoliriski		
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	26	26
	Luottolaitosvastuut	1 207	1 305
	Yritysvastuut	11 742	11 831
	Vähittäisvastuut	774	1 010
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	3 856	4 132
	Muut **)	488	931
	Markkinariski	1 461	1 467
	Operatiivinen riski	1 297	1 137
	Yhteensä	20 851	21 839
	Suhdeluvut, %		
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	13,8	12,4
	Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,7	13,4
	Vakavaraisuussuhde	17,9	16,6
	Basel I lattia, milj. e		
	Omat varat	3 728	3 633
	Basel I lattian pääomavaatimus	1 526	1 441
	Puskuri Basel I lattiaan	2 202	2 192
	*) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 mrd euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	**) Muiden vastuiden riskipainosta 21 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 % riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
	Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin 70 % 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.		
	Realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomaan. Vertailuvuonna negatiiviset reali-		

soitumattomat arvostukset luettiin ydinpääomaan ja positiiviset toissijaiseen pääomaan Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Pohjola-konsernin oma pääoma	3 559	3 408
Pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	990	932
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-107	-91
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-859	-863
Tasoisuusmäärä	-176	-172
Suunniteltu voitonjako	-88	-141
Omista varoista vähennettävät IFRS:n mukaiset erät*	-17	-19
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-104	-106
Ryhmittymän omat varat yhteensä	3 199	2 948
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	1 802	1 433
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	256	247
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	2 058	1 680
Ryhmittymän vakavaraisuus	1 141	1 269
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	155	176

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %

*** Toimintapääoman minimi

OP Ryhmän vakavaraisuussuhdeluku oli 178 % (189 %).

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

30.6.2015 jälkeen ei pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmän keskeiset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuosisikatsauskaudella 1.1.–30.6.2015 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon sekä vuonna 2014.

OP Ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos, %	1–12/2014
Korkotuotot	1 264	1 333	-5	2 685
Korkokulut	753	828	-9	1 642
Korkokate ennen arvonalentumisia	511	505	1	1 043
Saamisten arvonalentumiset	37	33	11	88
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	474	472	0	955
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	342	308	11	589
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	148	121	23	197
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	374	360	4	707
Kaupankäynnin nettotuotot	63	55	15	88
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	46	43	74

Liiketoiminnan muut tuotot	25	23	9	52
Nettotuotot yhteensä	1 493	1 385	8	2 662
Henkilöstökulut	401	385	4	741
Muut hallintokulut	203	215	-5	414
Liiketoiminnan muut kulut	169	201	-16	401
Kulut yhteensä	774	801	-3	1 555
Palautukset omistaja-asiakkaille ja kertyneet asiakasbonukset	96	98	-2	195
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta	4	1		3
Kauden tulos ennen veroja	627	488	29	915
Tuloverot	156	216	-28	308
Kauden tulos	471	272	73	607
Jakautuminen, milj. e				
Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	470	269	75	599
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	2	3		8
Yhteensä	471	272	73	607
OP Ryhmän tase				
Milj. e	30.6.2015	30.6.2014	Muutos, %	31.12.2014
Käteiset varat	4 212	3 416	23	3 888
Saamiset luottolaitoksilta	539	588	-8	686
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	988	514	92	427
Johdannaissopimukset	5 637	4 551	24	5 920
Saamiset asiakkailta	73 304	69 275	6	70 683
Vahinkovakuutustoiminnan varat	4 125	3 807	8	3 797
Henkivakuutustoiminnan varat	12 417	10 786	15	11 238
Sijoitusomaisuus	11 001	9 285	18	9 500
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	69	54	27	56
Aineettomat hyödykkeet	1 349	1 332	1	1 332
Aineelliset hyödykkeet	829	752	10	781
Muut varat	1 556	1 664	-7	1 951
Verosaamiset	124	100	24	168
Varat yhteensä	116 149	106 124	9	110 427
Velat luottolaitoksille	2 037	1 194	71	1 776
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	1	3	-55	4
Johdannaissopimukset	5 189	4 067	28	5 489
Velat asiakkaille	54 042	49 514	9	51 163
Vahinkovakuutustoiminnan velat	3 304	3 067	8	2 972
Henkivakuutustoiminnan velat	12 005	10 633	13	11 230
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	25 300	25 871	-2	24 956
Varaukset ja muut velat	3 806	3 316	15	3 447
Verovelat	872	981	-11	964
Lisäosuudet	173	375	-54	192
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	1 026	888	16	1 020

Velat yhteensä	107 755	99 908	8	103 214
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osake- ja osuuspääoma	2 206	841		1 709
Osakepääoma	0	0		0
Jäsenosuudet	151	145	4	148
Tuotto-osuudet	2 055	696		1 561
Käyvän arvon rahasto	315	362	-13	425
Muut rahastot	2 308	2 179	6	1 996
Kertyneet voittovarot	3 491	2 753	27	3 014
Määräysvallattomien osuus	75	81	-7	69
Oma pääoma yhteensä	8 394	6 216	35	7 213
Velat ja oma pääoma yhteensä	116 149	106 124	9	110 427
OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus				
Milj. e	30.6.2015	30.6.2014	Muutos-%	31.12.2014
OP Ryhmän omat pääomat	8 394	6 216	35	7 213
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 025	1 227	-16	1 072
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakoh- taiset erät	-77	-76	-1	-72
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 306	-1 304	0	-1 286
Tasointumäärä	-184	-222	17	-179
Suunniteltu voitonjako	-29	-7		-22
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-40	-84	52	-79
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-290	-316	8	-313
Ryhmittymän omat varat yhteensä	7 492	5 433	38	6 334
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	3 708	2 768	34	2 864
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	495	454	9	485
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	4 203	3 222	30	3 350
Ryhmittymän vakavaraisuus	3 290	2 211	49	2 984
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	178	169		189
* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus				
** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %				
*** Toimintapääoman minimi				
Siirtyneiden POP Pankkien vaikutus ryhmittymän vakavaraisuussuhteeseen oli 0,9 prosenttiyksikköä.				
OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.				
30.6.2015 jälkeen ei OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.				

B.13.	Viimeaikaiset tapahtumat jotka voivat vaikuttaa maksukykyyn	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Lukuun ottamatta edellä kohdassa B.12 mainittuja tapahtumia Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia Liikkeeseenlaskijaan liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa Liikkeeseenlaskijan maksukykyä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Lukuun ottamatta edellä kohdassa B.12 mainittuja tapahtumia Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia OP Ryhmään liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa OP Ryhmän maksukykyä.</p>
B.14.	Konsernin sisäinen riippuvuus	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Pohjola Pankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään ja on tätä kautta riippuvainen ryhmästä. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. Pohjola) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvatusti.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. Pohjola) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvatusti ja tätä kautta riippuvaisia toisistaan.</p>
B.15.	Päätoimialat	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Pohjola harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoituspalveluja sekä säilytys- ja varallisuudenhoitopalvelua. Muun liiketoimintansa lisäksi Pohjola toimii OP Ryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä kansainvälisestä liiketoiminnasta.</p> <p>Pohjolalla on toimintaa Suomessa ja Baltian pankkitoiminta tarjoaa rahoitusyhtiötuotteita Virossa, Latviassa ja Liettuaassa. Latviassa ja Liettuaassa toimitaan Virossa rekisteröidyn Seesam Insurance AS:n sivuliikkeinä ja tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita.</p> <p>Vuonna 2013 pääkaupunkiseudulla toimintansa aloittaneen Omasairaala Oy:n liiketoimintaa on päätetty laajentaa avaamalla neljä uutta yksityissairaala Suomeen. Samalla se laajentaa toimintaansa uusille erikoisaloille ja työterveyteen. Valtakunnallista sairaalaverkostoa rakennetaan Pohjola-nimellä. Omasairaalan nimi muuttuu Pohjola Terveys Oy:ksi syksyllä 2015.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään kuuluvat yritykset harjoittavat pankki- ja vakuutustoimintaa ja sitä tukevaa toimintaa.</p>
B.16.	Omistus ja määräysvalta	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Osuuskunnan toteuttaman ostotarjouksen seurauksena Pohjola Pankki Oyj:n A-osakkeet poistettiin Helsingin Pörssistä 30.9.2014.</p>

		<p>Pohjola Pankki Oyj:n osakkeet poistettiin arvo-osuusjärjestelmästä 28.11.2014 ja osakesarjat A ja K yhdistettiin yhdeksi osakelajiksi.</p> <p>Pohjola on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama ja merkittävin tytäryhtiö.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on osuuskunta, jonka jäsenenä voivat olla osuuspankkilaissa tarkoitetut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. OP Osuuskunnan omistavat osuuspankit.</p>																																
B.17.	Luottokelpoisuusluokitukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Pohjola Pankki Oyj:n luottoluokitukset ovat seuraavat (31.3.2015):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Vakaat</td> </tr> <tr> <td>Fitch</td> <td>F1</td> <td>A+</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmän luottoluokitukset ovat seuraavat (31.3.2015):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Negatiiviset</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Vakaat</td> </tr> <tr> <td>Fitch</td> <td>F1</td> <td>A+</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP Ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP Ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.</p>	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset	Moody's	P-1	Aa3	Vakaat	Fitch	F1	A+	Vakaat	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset	Moody's	P-1	Aa3	Vakaat	Fitch	F1	A+	Vakaat
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät																															
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset																															
Moody's	P-1	Aa3	Vakaat																															
Fitch	F1	A+	Vakaat																															
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät																															
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Negatiiviset																															
Moody's	P-1	Aa3	Vakaat																															
Fitch	F1	A+	Vakaat																															
B.18	Kuvaus yhteisvastuun luonteesta ja soveltamisalasta	OP Ryhmään kuuluvat jäsenluottolaitokset ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt.																																
B.19	OP Ryhmästä annettavat tiedot	OP Ryhmän tiedot sisältyvät kuhunkin B-jakson osatekijään ja tämän lisäksi ryhmään liittyvät riskitekijät on kuvattu kohdassa D.2.																																

Jakso C - Arvopaperit		
C.1.	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyyppit ja lajit	<p>Arvopaperityyppi: Joukkovelkakirja</p> <p>Laji: Arvo-osuusmuotoinen</p> <p>Lainan tunnisteenä oleva ISIN-koodi: FI4000170675</p>

C.2.	Valuutta	Lainan valuutta on euro.
C.5.	Rajoitukset luovutettavuudessa	Ei sovellu. Velkakirjat ovat vapaasti luovutettavissa.
C.8.	Oikeudet, etuoikeusjärjestys ja rajoitukset	<p>Pohjola laskee tämän joukkovelkakirjalainaohjelman puitteissa liikkeeseen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti yksittäisiä yleisölle merkittäväksi tarkoitettuja tai rajatulle sijoittajajoukolle tarkoitettuja private placement -tyyppisiä joukkovelkakirjalainoja (erillislainoja).</p> <p>Lainat voidaan laskea liikkeeseen debentureina, joilla on huonompi etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla tai joukkovelkakirjalainoina, joilla on sama etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla.</p> <p>Laina lasketaan liikkeeseen rajatulle sijoittajajoukolle tarkoitettuna private placement -tyyppisenä joukkovelkakirjalainana.</p>
C.9	Korko, tuotto, hyvitys, takaisinmaksu ja muita tietoja	<p>Osakeindeksisidonnaisessa rakenteessa sijoittajalle maksettava Hyvitys riippuu Kohde-etuuden arvonmuutoksesta. Hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi Tuottokerroin. Hyvityksen laskenta perustuu Laskennalliseen Pääomaan. Hyvitys maksetaan kertasuorituksena Takaisinmaksupäivänä. Hyvityksen maksamisen edellytys on, että Lainassa ei ole tapahtunut Ennenaikaisesta takaisinmaksua.</p> <p>Lainan kuolettamista koskevat järjestelyt, takaisinmaksumenettely mukaan luetuna:</p> <p>Lainan pääoma ja Hyvitys maksetaan Ohjelman Yleisten lainaehtojen ja Lainakohtaisissa ehtoissa ilmoitettuna takaisinmaksu- ja Hyvityksen maksupäivänä, voimassa olevien lakien ja EFi:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolle arvo-osuustilin tietojen mukaan on eräpäivänä ja/tai muuna maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus.</p> <p>Velkapapereiden haltijoiden edustajan nimi: Ei sovellu. Velkapapereiden haltijalle ei nimetä edustajaa.</p>
C.10.	Tuoton johdannaisosio	<p>Mikäli sijoittaja myy Lainan ennen eräpäivää, hänellä saattaa olla esimerkiksi markkinakehitykseen liittyvä riski, minkä johdosta voi syntyä luovutustappiota.</p> <p>Mikäli Laina pidetään takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa tuottoa muodostu, on merkintäkurssin ollessa 100 % Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto 0 %.</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun. Liikkeeseenlaskija maksaa tällöin takaisin nimellisarvon kokonaisuudessaan. Takaisinmaksettavalle määrälle ei kerry korkoa/Hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta. Liikkeeseenlaskija maksaa Arvo-osuuden omistajille mahdollisen Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainan päättymishetken markkina-arvoisen tuoton, joka voi olla nolla. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin.</p> <p>Jos Suojausinstrumentti joudutaan purkamaan Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainamuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella, Liikkeeseenlaskija maksaa velkakirjojen haltijoille Lainan Suojausinstrumentin päättymishetkellä</p>

		<p>olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Osakeindeksisidonnaisessa lainassa Lainan tuottoon vaikuttaa aina Kohde-etuuden kehitys valitun tuottorakenteen kautta siten, että Lainalle maksettavan Hyvityksen kertyminen voi lakata tai se on nolla.</p> <p>Valittu Vähimmäistuotto rajaa Lainan Hyvityksen tilanteessa, jossa Kohde-etuus kehittyy epäsuotuisasti tavoiteltuun tuottoon nähden. Vähimmäistuotto ei voi missään tilanteessa olla alle 0.</p> <p>Lainaan soveltuva Vähimmäistuotto:</p> <p>Vähimmäistuotto1: 0 %</p> <p>Kohde-etuuden arvonmuutoksen laskennassa käytettävä Tuottokaava:</p> <p>Tuottokaava 5 $\text{Min}(15 \% ; \text{Tuotto} - \text{Tuottoraja})$</p>
C.11.	Listaus ja kaupan käynti	Lainaa ei listata.
C.15.	Kohde-etuuksien arvon vaikutus sijoituksen arvoon (koskee vain johdannaisarvopapereita)	<p>Lainan arvo määritellään käytetyn Kohde-etuuden ja valitun arvonkehitysrakenteen perusteella. Arvonkehitysrakennevaihtoehdot löytyvät kohdasta C.10.</p> <p>Lainan rakenne on sellainen, että sen lopullinen tuotto riippuu Tuottokertoimesta. Alustava Tuottokerroin on 1,14 (vähintään 0,80).</p>
C.16.	Johdannaisarvopapereiden päättymispäivä tai eräpäivä	<p>Jos Lainaan ei kohdistu ennenaikaista takaisinmaksua, päättymispäivä tai eräpäivä on sama kuin Lainan eräpäivä.</p> <p>Lainan eräpäivä on 7.10.2022.</p>
C.17.	Arvopapereiden selvitys	<p>Arvopapereiden selvitys tapahtuu voimassaolevien lakien ja Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitetun arvopaperikeskuksen sääntöjen ja määräysten mukaisesti.</p> <p>Arvopapereiden selvitys tapahtuu EFi:ssä.</p>
C.18.	Kuvaus siitä, miten johdannaisarvopaperista saadaan tuottoa	Tuoton määrä riippuu Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja Lainaan sovellettavasta tuottorakenteesta. Tuottorakenteet ja arvonkehitysrakenteet löytyvät kohdista C.9 ja C.10.
C.19.	Kohde-etuuden toteutushinta tai lopullinen arvostushinta	<p>Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta vaikuttaa Lainan Takaisinmaksettavaan määrään. Lopullinen arvostushinta vahvistetaan Lainakohtaisissa ehdoissa.</p> <p>Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta lasketaan NASDAQ OMX Group Inc:n julkaiseman Päättämiskurssin perusteella.</p>
C.20.	Kuvaus kohde-etuuden tyypistä ja siitä, mistä kohde-etuutta koskevia tietoja voi saada.	<p>Kohde-etuus voi olla yksi tai useampia seuraavista: osake, osakeindeksi, rahasto, yhtiön luottoriski, inflaatio, valuuttakurssi, hyödyke tai indeksi.</p> <p>Lainan Kohde-etuuden tyyppi: Osakeindeksi</p> <p>Kohde-etuutta koskevia tietoja saa internet-osoitteesta www.nasdaqomxnordic.com</p>

Jakso D – Riskit		
D.2.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeeseenlaskijalle ominaisista riskeistä	<p><i>Pohjola Pankkiin liikkeeseenlaskijana, sen liiketoimintaan ja toimintaympäristöön sekä tämän Ohjelmaesitteen alla tarjottaviin Lainoihin liittyy riskejä, joista osa saattaa olla huomattavia. Alla oleva riskien tiivistelmä perustuu tämän Ohjelmaesitteen päivämääränä saatavilla olleisiin tietoihin ja saatavilla olleiden tietojen perusteella tehtyihin arvioihin, eikä riskien kuvaus siten ole välttämättä tyhjentävä. Mikäli jokin tai useammat alla kuvatut riskit toteutuvat, niillä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus markkinoihin, joilla Pohjola-konserni ja OP Ryhmä toimii ja täten myös Pohjola-konsernin ja OP Ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</i></p> <p>POHJOLA-KONSERNIN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Pohjola-konsernin toiminnan tuloksiin voivat vaikuttaa useat tekijät, joista tärkeimpiä ovat yleinen taloudellinen tilanne Suomessa ja ulkomailla, korkojen ja osakekurssien epävakaus ja muutokset valuuttakursseissa.</p> <p>Asiakkaiden maksukäyttäytyminen ja luottokelpoisuus: Luottoriski on Pohjolan merkittävin riski. Pohjola-konsernin luottosalkusta mahdollisesti realisoituvien arvonalentumisten arviointi on vaikeaa. Se riippuu monesta tekijästä, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä, asiakkaiden ja vastapuolien luottoluokitusten muutoksista, asiakkaiden luotonhoidosta tai maksukyvyyn muutoksista, vakuuksien realisointiarvoista, rakenteellisista ja teknologian muutoksista eri toimialoilla sekä ulkoisista tekijöistä, kuten lainsäädännön ja muun sääntelyn asettamista vaatimuksista.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: Pohjola-konserni ei välttämättä kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä tai rahoittamaan uudelleen erääntyviä velkoja ja täyttämään sitoumuksiaan luotonantajana jos se ei esimerkiksi kykene hankkimaan rahoitusta velkamarkkinoilla.</p> <p>Markkinariskit ja pääomamarkkinoiden hintakehitys: Pohjola-konsernin olennaisimmat markkinariskit ovat korko-, valuutta-, luottospread-, hyödyke-, osake- ja volatilitteettiriskit. Muutokset pääomamarkkinoilla vaikuttavat lähinnä vahinkovakuustoittoiminnan sijoitusomaisuuden tuottoihin, kaupankäynnin nettotuottoihin, maksuvalmiusreservien tuottoihin ja hoidettavista varoista saataviin palkkiotuottoihin.</p> <p>Systemiriski: Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäisten riippuvuuksien johdosta, ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille.</p> <p>Kilpailu: Pankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialat ovat erittäin kilpailtuja niillä markkinoilla, joilla Pohjola-konserni toimii.</p> <p>Pohjolan strategiaan liittyviä riskitekijöitä: Pohjola-konsernin strategisena tavoitteena on olla täysin integroitunut finanssikonserni ja johtavassa asemassa yrityspankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitopalveluiden alalla Suomes-</p>

		<p>sa.</p> <p>Mahdollisiin yritysjärjestelyihin ja yhteistyösopimuksiin liittyviä riskejä: Pohjola-konserni saattaa jatkossa harkita strategisia yritysjärjestelyitä ja yhteistyösopimuksia. Ei voi olla varmuutta siitä, että Pohjola-konserni onnistuisi tällaisia hankkeita koskevien suunnitelmien toteuttamisessa tai että hankinnat ja niiden toteutus onnistuisivat odotusten mukaisesti.</p> <p>Vakavaraisuus: Pohjola-konsernin täytyy kulloinkin sovellettavien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset, mikä on myös sen toimiluvan edellytys. Pohjola-konsernin pääomarakenteen ja vakavaraisuussuhteen muutokset voivat vaikuttaa Pohjolan luottokelpoisuusluokitukseen sekä varainhankintaan ja sen kustannuksiin.</p> <p>Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä: Yhteensiittymälain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien Pohjola ja OP Osuuskunta, ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista sitä kautta, että ne ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilanteen ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain ja keskusyhteisön sääntöjen mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista. Tällä voisi olla olennainen haitallinen vaikutus Pohjola-konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät tunnistetut operatiiviset riskit liittyvät järjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin, dokumentaation oikeellisuuteen sekä toiminnan resursointiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyteen. Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa ja omaa pääomaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan merkittävimmät riskit ovat markkina- luotto- ja likviditeettiriskit, jotka voivat toteutua sijoitusomaisuuden odotettua alhaisempana tuottona tai sijoitusten arvojen alentumisena.</p> <p>Ihmisen toiminnasta johtuvat katastrofit ja luonnonkatastrofit: Ihmisen toiminnasta johtuvien katastrofien tai luonnonkatastrofien perusteella tehty korvausvaatimukset voivat aiheuttaa huomattavaa kausikohtaista vaihtelua Vahinkovakuutuksen taloudellisessa tuloksessa. Vakuutettujen kohteiden arvonnousu, maantieteellinen keskittyminen ja inflaatiovaikutukset voivat lisätä katastrofien johdosta tehtyjen korvausvaatimusten suuruutta.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Säätelyyn liittyviä riskejä: Pohjola-konserni toimii kattavasti säännellyllä toimialalla. Pohjola-konsernin on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja vastuuta sekä voitonjakoa koskevan säätelyn sekä osuuspankkilain ja yhteensiittymälain säännösten vaatimukset. Tietyt Pohjola-konsernissa tehtävät päätökset edellyttävät myös viranomaisten etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta.</p> <p>Oikeudellisia ja oikeudenkäyntiriskejä: Pohjolan asiakkaiden tai vastapuolten kanteet Pohjolaa vastaan voivat johtaa oikeusprosesseihin. Jos Pohjolan todetaan rikkoneen velvollisuuksiinsa, se voi olla velvollinen maksamaan vahingonkorvausta. Tällaisella mahdollisella oikeudenkäynnillä voisi myös olla haitallinen vaikutus.</p>
--	--	---

	<p>tus Pohjolan maineeseen sen asiakkaiden ja vastapuolten näkökulmasta.</p> <p>Veroriskejä: Verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin liittyy veroriski. Veroriskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat johtaa taloudellisiin menetyksiin.</p> <p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Tietyillä työntekijöillä on erityisen tärkeää osaamista ja asiakassuhteita, jonka vuoksi he ovat siten avainasemassa Pohjolan kilpailukyvyn säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.</p> <p>OP RYHMÄN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Liiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat strateginen riski, luottoriski ja likviditeettiriski sekä markkinariskit, joista jälkimmäisistä merkittävimpiä ovat korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Myös vakuutusriskit, operatiiviset ja compliance -riskit sekä keskittymäriskit ovat merkittäviä finanssiryhmän liiketoiminnassa.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen Suomessa tai kansainvälisesti voisi vaikuttaa epäedullisesti OP Ryhmän liiketoiminnan kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Pankkitoimintaan liittyviä luottoriskejä: Luottoriskillä tarkoitetaan vastapuoliriskiä eli riskiä tappioista, jotka johtuvat siitä, etteivät sopimosapuolet kykene suoriutumaan sovitusta velvoitteistaan.</p> <p>Raha-, valuutta- ja pääomamarkkinoiden hinta- ja kurssikehitys: OP Ryhmän pankkitoiminnan markkinariskeistä merkittävät ovat korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen ja luottospredin muutoksen vaikutus likviditeettireservin arvoon. Vakuutustoiminnan markkinariskien arvioinnissa keskeisimpiä ovat sijoitukseen liittyvät markkinariskit sekä vakuutusvelkaan liittyvät markkinariskit, joista tärkein on korkoriski. Taloudellisten tai markkinaolosuhteiden muutoksia ja niiden kokonaisvaikutuksia OP Ryhmän liiketoimintaan ja sen tuloksiin on vaikea ennustaa.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Ryhmän sisäisen työnjaon mukaan Pohjo-la Pankki Oyj turvaa OP Ryhmän keskuspankkina OP Ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiuden sekä hoitaa tukkuvarainhankinnan. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että ryhmä tai siihen kuuluva yhteisö ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista tai vakuus-tarpeista ilman vaikutuksia liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.</p> <p>Systemiriski: Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppojen selvityksestä.</p> <p>Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmän liiketoiminnon edellyttävät kykyä käsitellä suuria määriä transaktioita tehokkaasti ja huolellisesti. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia.</p> <p>Kilpailu: Rahoitus- ja vakuutustoimialalla kilpailu on erittäin voimakasta kaikilla</p>
--	--

	<p>OP Ryhmän liiketoiminta-alueilla, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Vakavaraisuus: OP Ryhmän ja sen yksittäisen yhteisön tulee kulloinkin soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. OP Ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuussuhde voivat vaikuttaa Pohjolan ja OP Ryhmän luottoluokituksiin sekä varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: OP Ryhmässä vahinkovakuutusliiketoiminta on keskitetty Pohjola-konserniin. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyden arviointiin.</p> <p>Henki- ja eläkevakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät kuolevuuteen, jäljellä olevan eliniän odotteeseen (ts. pitkäikäisyyteen), työkyvyttömyyteen, asiakaskäyttäytymiseen ja liikekuluihin. Nämä tekijät ovat vakuutusriskin määräytymisessä keskeisiä, koska vakuutusmaksut ja vakuutusvelan määrä perustuvat näistä tehtyihin oletuksiin.</p> <p>Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitustoiminnan riskit: Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan riskit voivat olla vastapuoli- tai markkinariskejä tai operatiivisia riskejä. Korkotason nousu alentaa kiinteäkorkoisten arvopapereiden markkina-arvoja. Jos korkotaso laskee, kiinteäkorkoisista arvopapereista tulevaisuudessa saatavat uudelleensijoitustuotot laskevat. Osakekurssien ja kiinteistöjen hintojen lasku ja muutokset valuuttakursseissa voivat laskea vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitusten arvoa ja niiden tuottoa.</p> <p>Strategiaan ja yrityskauppoihin liittyviä riskejä: Vaikka OP Ryhmä on edistynyt pankki- ja vahinkovakuutustoimintojen integroinnissa ja kasvattanut jatkuvasti asiakas- ja markkinaosuuttaan, ei voi olla varmuutta siitä, että se pystyy hyödyntämään liiketoimintojen integroimisen ja keskittämistuohjelman tuottamat edut siten, että se tulevaisuudessa voi menestyksekkäästi myydä tuotteitaan ja palveluitaan asiakaskunnalleen. Jos OP Ryhmä ei onnistuisi toteuttamaan strategiaansa menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Ostotarjoukseen liittyviä riskejä: Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi OP Osuuskunnan tekemän ostotarjouksen mukaisesti rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Varainhoidon osalta siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 aikana.</p> <p>Ostotarjouksen jälkeisten järjestelyjen arvioidaan vuositasolla tuovan OP Ryhmälle synergiaetuja noin 50 miljoonaa euroa, joista kulusynergioita arvioidaan olevan noin 20 miljoonaa euroa ja tuottosynergioita noin 30 miljoonaa euroa. Ei kuitenkaan voi olla varmuutta siitä, että rakennejärjestelyt onnistuvat OP Osuuskunnan odotusten mukaisesti ja että odotetut integraatio- ja synergiatavoitteet toteutuvat.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Sääntelyyn liittyviä riskejä ja oikeudellisia riskejä: OP Ryhmä toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja sääntelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti sääntely Suomessa ja Euroopan unionissa).</p> <p>Veroriskejä: Veroriski liittyy verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai</p>
--	--

		<p>virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai taloudellisiin menetyksiin.</p> <p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Jotta OP Ryhmä säilyisi kilpailukykyisenä ja kykenisi toteuttamaan strategiaansa, siihen kuuluvien yksittäisten yhteisöjen on palkattava ja pidettävä palveluksessaan pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä kaikilla liiketoiminta-alueilla.</p>
D.3.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	<p>Lainoihin liittyvät yleiset riskit</p> <p>Liikkeeseenlaskijariski: Pohjola ei aseta Ohjelmaesitteen puitteissa liikkeeseen laskettaville joukkovelkakirjalainoille vakuutta. Mikäli Pohjola julistettaisiin laina-aikana maksukyvyttömäksi, sijoittajien Lainaan perustuvilla saatavilla ei ole etuoikeutta, vaan niillä on sama etuoikeus kuin Pohjolan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla ja siten voi olla olemassa riski siitä, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan.</p> <p>Markkinariski: Markkinariskillä tarkoitetaan Lainan markkina-arvoon ja/tai lopulliseen tuoton määräytymiseen vaikuttaviin tekijöihin liittyvää riskiä. Sijoittajan tulee arvioida tuoton saamiseen liittyvää markkinariskiä suhteessa omiin tavoitteisiinsa sijoituksen tuotosta ja riskin sietämisestä tai esimerkiksi verrata Lainan arvioitua tuottoa vaihtoehtoisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.</p> <p>Tuottoriski: Arvopaperimarkkinoilla sijoittamiseen liittyy aina riskejä, eikä arvopaperien historiallinen kehitys ole koskaan taee tulevasta tuotosta. Sijoittaja vastaa itse omien sijoituspäätöksensä taloudellisista seuraamuksista.</p> <p>Tuotteen rakenteeseen liittyvät riskit: Lainaehtojen (laskentasääntöjen) monimutkaisuus voi johtaa siihen, että sijoittajan on hankalaa tai jopa mahdotonta verrata eri Lainoja keskenään tai verrata niitä muihin vaihtoehtoisin sijoituskohteisiin.</p> <p>Korkoriski: Yleinen korkotason nousu laskee Lainan jälkimarkkina-arvoa. Lisäksi jäljellä olevan laina-ajan pituudella on vaikutusta siihen, kuinka suuri vaikutus korkotason muutoksilla on Lainan jälkimarkkina-arvoon.</p> <p>Jälkimarkkinariski: On mahdollista, ettei Lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa ja mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen Lainan eräpäivää, voi velkakirjan senhetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi, mikä vaikuttaa Lainasta saatavaan lopulliseen tuottoon.</p> <p>Ennenaikainen takaisinmaksu:</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on Lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin oikeus vaatia Lainan ennenaikaista takaisinmaksua ilman erityistä syytä tai tapahtumaa. Liikkeeseenlaskija maksaa tällöin takaisin nimellisarvon kokonaisuudessaan. Takaisinmaksettavalle pääomalle ei kerry korkoa/Hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta. Liikkeeseenlaskija maksaa Arvo-osuuden omistajille mahdollisen Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainan päättämishetken markkina-arvoisen tuoton, joka voi olla nolla. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin.</p> <p>Jos Laina maksetaan ennenaikaisesti takaisin ennen sovittua takaisinmaksupäivää Suojausinstrumenttiin kohdistuneen lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön vuoksi, Liikkeeseenlaskija maksaa sijoittajille Liikkeeseenlaskijan hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainalla Suojausinstrumentin muutoshetkellä</p>

	<p>olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Laskenta-asiamiehen tekemät muutokset: Liikkeeseenlaskija saattaa joutua tekemään markkinahäiriön seurauksena muutoksia Lainan ehtoihin, jotta Lainan tuotto voidaan määritellä, tai laskemaan Hyvityksen ennen muutosta voimassa olleiden arvojen perusteella. Jos lainaehtojen muutoksilla ei Laskenta-asiamiehen arvion mukaan saada aikaiseksi kohtuullista tulosta, joka kuvastaa markkinahäiriötä edeltävää tilannetta, Laskenta-asiamiehellä on oikeus korvata Kohde-etuus yhdellä tai useammalla uudella korvaavalla Kohde-etuudella.</p> <p>Mahdollinen eturistiriitatilanne Laskenta-asiamiehen suorittamissa toimenpiteissä: Pohjola Pankilla Laskenta-asiamiehen roolissa on oikeus tehdä harkintansa mukaisia toimenpiteitä, jotka voivat liittyä esim. Kohde-etuuden arvonmäärittelyyn, Kohde-etuuden korvaamiseen ja tuoton laskennan korjaamiseen. Laskenta-asiamiehen tekemät ja Ohjelmaesitteen mahdollistamat toimenpiteet perustuvat yleiseen markkinakäytäntöön. On mahdollista, että sijoittajan on vaikea hahmottaa Laskenta-asiamiehen harkintansa mukaan tekemien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia.</p> <p>On myös huomioitava, että Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään. Mahdollisissa eturistitilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti.</p> <p>Liikkeeseenlaskun peruuttaminen: Liikkeeseenlaskijalla voi Lainakohtaisten ehtojen mukaan olla oikeus peruuttaa liikkeeseenlasku markkinatilanteen muuttuessa, merkintävilkkauksen jäädessä alhaiseksi tai jos tapahtuu jotain sellaista, joka Liikkeeseenlaskijan harkinnan mukaan voi vaarantaa järjestelyn onnistumisen.</p> <p>Suojausriski: Liikkeeseenlaskija tai suojausvastapuoli voi liikkeeseenlaskupäivänä tai sitä ennen suojautua markkinariskiltä. Markkinariskiltä suojautuminen voi vaikuttaa kohde-etuuden hintaan ja asiakkaan saamaan tuottoon.</p> <p>Likviditeettiriski: Jos kyseessä on hyvin monimutkainen tuote tai markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset, Lainaa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä.</p> <p>Liikkeeseenlaskijan kriisinratkaisumenettely: Lainoihin liittyy riski siitä, että Liikkeeseenlaskijan vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisinratkaisumenettelyssä Lainat saattavat joutua alaskirjauksen tai osakkeiksi muunnon kohteeksi, ja yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu ja mahdollisuus tukitoimiin ei mahdollisesti koske velkasitoumuksia, jotka muunnettaisiin osakkeiksi kriisinratkaisumenettelyssä. Tällöin Lainan arvo-osuuden omistajalla on riski Lainaansa sijoitetun pääoman menettämisestä osittain tai kokonaan.</p> <p><i>Lainoihin liittyvät erityiset riskit</i></p> <p>Erityinen markkinariski liittyen Osakeindeksisidonnaiseen Lainaan</p> <p>Sijoittajalle maksettava Hyvitys määräytyy Kohde-etuuden arvonmuutoksen perusteella. Maksettavan hyvityksen määrään vaikuttaa lisäksi tuottokerroin. Sijoittajan on huomioitava, että Hyvityksen laskenta perustuu laskennalliseen pääomaan. Sijoittajan on huomioitava, että Hyvityksen määrää rajaa enimmäistuotto, jolloin sijoittaja ei hyödy Kohde-etuuden arvonkehityksestä enimmäistuoton ylit-</p>
--	---

		<p>tävältä osalta.</p> <p>Osakeindeksisidonnaisen lainaan liittyy riski markkinahäiriön tapahtumisesta. Lisäksi on mahdollista, että Osakeindeksiä laskeva/julkaiseva yhteisö vaihtuu ja Kohde-etuuden tilalle tulee korvaava Osakeindeksi. Osakeindeksin laskentakaavaa tai –tapaa voidaan olennaisesti muuttaa. Osakeindeksiä laskeva/julkaiseva yhteisö voi lakkauttaa Osakeindeksin, tai yhteisö ei onnistu laskemaan tai julkaisemaan osakeindeksin arvoa. Edellä mainittujen tilanteiden johdosta Laskentasiamesiamies muuttaa lainaeh-toja ja/tai korvaa Kohde-etuuden toisella. Mikäli lainaeh-tojen korjauksilla/muutoksilla tai korvaavalla osakeindeksillä ei saada aikaan ta-loudellisesti järkevää tai kohtuullista lopputulosta, joka kuvastaa edellä mainittuja tapahtumia edeltävää tilannetta, Liikkeeseenlaskija maksaa Lainan ennaikaisesti takaisin.</p>
D.6.	Varoitus	Lainan tuottorakenne on monimutkainen ja on mahdollista, että Kohde-etuuden kehitys on sellainen, että sijoittaja menettää mahdollisen tuoton kokonaan tai osit-tain.

Jakso E - Tarjous		
E.2.b.	Varojen käyttö	Liikkeeseenlaskut ovat osa Pankin varainhankintaa.
E.3.	Kuvaus tarjouseh-doista	<p>Liikkeeseenlaskupäivä: 17.9.2015</p> <p>Merkintäaika: 11.9.2015-15.9.2015</p> <p>Merkintäpaikka: Merkintäpaikkana toimii Pohjola Pankki Oyj:n Pohjola Markets.</p> <p>Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina</p> <p>Lainan pääoma: 2.000.000 euroa</p> <p>Velkakirjan nimellisarvo ja yksikkökoko: 1.000 euroa</p> <p>Velkakirjojen määrä: 2.000</p> <p>Vähimmäismerkintä: 10.000 euroa</p> <p>Merkintäkurssi: 100.</p> <p>Merkintöjen maksuaika: Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla.</p> <p>Päätökset ja valtuudet, jonka nojalla Laina lasketaan liikkeelle: Pohjolan hallituk-sen 16.12.2014 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 8.9.2015.</p> <p>Menettely lainan yli- ja alimerkintätilanteessa, liikkeeseenlaskun keskeyttäminen, peruuttaminen, merkintäajan pidentäminen: Liikkeeseenlaskijalla on oikeus osit-tain tai kokonaisuudessaan hyväksyä tai hylätä sijoittajien tekemät merkinnät. Pohjola voi päättää mahdollisista merkintöjen pienentämisistä, Lainan määrän korottamisesta tai alentamisesta, merkintäajan jatkamisesta tai Lainan merkinnän keskeyttämisestä. Merkintää ei voida kuitenkaan keskeyttää ensimmäisen päivän aikana.</p> <p>Merkintäsitoumukset: Ei</p>

E.4.	Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun /tarjoukseen liittyvistä olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat	<p>Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.</p> <p>Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa Pohjola Pankki toimii hyvän tavan mukaisesti.</p>
E.7.	Arvioidut kustannukset, jotka liikkeeseenlaskija tai tarjoaja veloittaa sijoittajalta	<p>Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio.</p> <p>Tehdystä merkinnästä ei veloiteta merkintäpalkkiota.</p> <p>Edellä mainittujen kulujen lisäksi sijoittajilta ei peritä merkinnän yhteydessä muita kuluja.</p>